

öğretilir. Bunun için özel eğitim kurumlarında özel program, yöntem ve materyaller kullanılır. Özel olarak yetiştirilmiş personel vasıtasıyla öğrencileri ilgileri, ihtiyaçları, yetenekleri ve yeterlilikleri doğrultusunda üst öğrenime, iş ve meslek alanlarına ve hayata hazırlarlar.

Ülkemizde resmi özel eğitim okul ve kurumları Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet göstermektedir. Özel eğitim okul ve kurumlarının işleyişi Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde ayrıntılı şekilde açıklanmıştır.

Okul Öncesi Eğitim Kurumları

Yukarıda da değinildiği üzere özel gereksinimi olan öğrencilerin olağan gelişim gösteren akranları ile öğrenim görmeleri esastır. Ancak 36 ayını tamamlayan ve 66 ayını doldurmamayan çocuklar için özel eğitim anaokulu açılabilir. Bunun yanı sıra ilkokul kademesinde eğitim veren özel eğitim okulları, bağımsız anaokulları ve diğer ilkokullar bünyesinde özel eğitim anasınıfları da bulunmaktadır. Özel eğitim anasınıflarında mevcut en fazla 5 öğrenciden oluşur. Sınıflar oluşturulurken öncelikle aynı tür yetersizliği olan öğrenciler aynı sınıfta olacak şekilde planlama yapılır. Bu sınıflarda MEB tarafından hazırlanan eğitim programı uygulanır. Özel eğitim okulları bünyesinde faaliyet gösteren özel eğitim anasınıfları buldukları okulların günlük zaman çizelgesine uyarlar. Özel eğitim anaokulu ile özel eğitim anasınıflarında günde 50’şer dakikalık 6 etkinlik eğitimi verilir. Ancak özel eğitim anasınıflarında eğitim ve öğretime başlama ve bitiş saati ile öğle yemeği saati, okulun günlük zaman çizelgesine göre planlanır. Anasınıflarında etkinlikler okul öncesi öğretmeni ile özel eğitim öğretmeni tarafından yürütülür [9].

İlköğretim Kurumları

Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde engel türüne ve derecesine yönelik ayrı ilköğretim okulları bulunmaktadır. Bu kapsamda işitme, görme ve bedensel yetersizliği olan öğrenciler ile hafif derecede zihinsel yetersizliği olan öğrenciler için gündüzlü ya da yatılı özel eğitim ilkokulları ile özel eğitim ortaokulları bulunmaktadır.

Erken Çocukluk Özel Eğitim Hizmetleri

Erken çocukluk dönemi 0-36 ay arasındaki çocukları kapsayan bir dönemdir. Bu dönemdeki özel eğitim hizmetleri çocuğun eğitiminin yanı sıra ebeveynlerinin bilgilendirilmesi ve desteklenmesi yoluyla yapılmaktadır. Erken çocukluk dönemi eğitimi okul ya da kurumlarda yapılabileceği gibi gerektiğinde çocuğun evinde de yapılabilir. Okul ve kurumlarda yapılan eğitimlerde özel gereksinimi olan çocuğun olağan gelişim gösteren akranlarıyla aynı ortamlarda eğitim görmesi esastır. Ancak gerektiğinde özel eğitim okullarında da bu eğitim verilebilir. Erken çocukluk dönemi eğitimi il ya da ilçelerdeki millî eğitim müdürlüklerinde bulunan özel eğitim hizmetleri kurulunca planlanır ve koordine edilir. Bu eğitimlerin planlanması ve yürütülmesinde çocuğun ve ailenin eğitim ihtiyaçları dikkate alınır. Eğitim faaliyetleri her bir çocuk için haftada 2 gün, ikişer eğitim saati olacak şekilde, okulun ders saatleri içinde veya dışında ihtiyaç halinde hafta sonu da planlanabilir. Bir eğitim saati 40 dakikadır. Erken çocukluk döneminde sunulacak eğitim hizmetleri özel eğitim öğretmenleri, okul öncesi öğretmenleri, çocuk gelişimi ve eğitimi öğretmenleri tarafından yürütülür [9].

Okul Öncesi Eğitim Hizmetleri

Türkiye'de mevzuat gereği 36 ayını tamamlamış özel gereksinimi olan çocuklar için okul öncesi eğitim zorunludur. Çocukların bireysel özellikleri ve gereksinimleri dikkate alınarak okul öncesi eğitim süresi uzatılabilmektedir. Özel eğitim ihtiyacı olan çocukların zorunlu olan özel eğitimlerini kaynaştırma/bütünleştirme ortamlarında sürdürmeleri esastır. Ancak bu çocuklar için özel eğitim kurumlarında veya özel eğitim sınıflarında da bu eğitim hizmeti sağlanabilmektedir [9].

İlköğretim

Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin ilköğretimi iki şekilde sürdürülebilmektedir. Bu kapsamda bu öğrenciler kaynaştırma/bütünleştirme eğitim ortamlarında olağan gelişim gösteren akranlarıyla ilköğretimlerini sürdürebilirler